

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 9950

Tarih : 09.01.2025

10/2250

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tahir Elçi cinayetinin üzerinden yıllar geçmesine rağmen, yargılamada herhangi bir ilerleme kaydedilmemesi, sorumluların ortaya çıkarılmaması ve tüm boyutlarının derinlemesine araştırılmaması kabul edilebilir değildir. Cinayetin öncesi ve sonrası, neden-sonuç ilişkilerinin araştırılması ile fail/faillerinin bulunmaması, olayın üzerindeki karanlık noktaların aydınlatılması amacıyla Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederiz 28.11.2024

Sezai Temelli

DEM Parti Grup Başkanvekili

Muş Milletvekili

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

DEM Parti Grup Başkanvekili

Kars Milletvekili

ÖZET GEREKÇE

Tahir Elçi cinayeti, yalnızca bir avukatın öldürülmesiyle sınırlı bir olay değildir. Bu cinayet, toplumsal barışın, hukuk devletinin ve adaletin hedef alındığı bir insanlık suçudur. Elçi'nin katledilmesinin ardından gelen süreç, adaletin nasıl zayıfladığını, hukukun ve demokrasinin nasıl yok sayıldığını gözler önüne sermektedir. Tahir Elçi cinayetiyle ilgili herhangi bir faile ya da sorumluya ulaşılmaması, sadece ailesi ve yakınlarında değil aynı zamanda toplum nezdinde büyük bir acı ve öfke yaratmıştır.

Bu noktada, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin geçmişteki benzer kayıplardan ders alarak, Tahir Elçi cinayetinin tam anlamıyla aydınlatılması amacıyla kapsamlı bir araştırma süreci başlatması elzemdir. Bu araştırma, Elçi'nin hayatını kaybetmesine yol açan olaylar zincirinin aydınlatılmasını, faillerin tespit edilmesini ve toplumsal barışın sağlanmasını hedeflemelidir. Meclis tarafından kurulacak bir komisyon aracılığıyla, cinayetin sebep-sonuç ilişkileri ortaya konulmalı, tüm deliller toplanmalı, sorumlular adil bir şekilde bağımsız mahkemelerce yargılanmalı ve adaletin tecelli etmesi sağlanmalıdır.

Tahir Elçi'nin mirası, adalet mücadelesi ve hukukun üstünlüğü adına atılacak her adımda yol gösterici olmaya devam etmektedir. Bu cinayetin üzerindeki karanlık noktalar aydınlatılmalı ve tüm sorumlular hukukun önünde hesap vermelidir. Bu süreç, yalnızca bir hukuki mücadele değil, aynı zamanda toplumsal adaletin sağlanması adına kritik bir adımdır.

GEREKÇE

Tahir Elçi, sadece bir avukat değil, aynı zamanda hak ve özgürlüklerin, barışın ve demokrasinin savunucusu olarak toplum nezdinde büyük bir saygı kazanmış bir kişiliktir. 2015 yılı itibarıyla çatışmaların yoğunlaştığı dönemde, toplumsal barışı savunarak önemli açıklamalar yapmış ve bu sözlerini cesurca kamuoyu ile paylaşmıştır.

Diyarbakır Baro Başkanı Elçi, bu süreçte defalarca tehdit edilmiştir ve nihayetinde 28 Kasım 2015 günü Diyarbakır'ın Sur ilçesinde bir basın açıklaması sırasında suikasta uğramıştır. Bu cinayet, sadece bir insanın hayatına son vermekle kalmamış, aynı zamanda toplumsal barışı savunan, demokrasi, adalet ve hak mücadelesi veren bir kişinin sesinin susturulmasına yol açmıştır.

Tahir Elçi'nin katledilmesinin öncesinde, 2015 yılı Ekim ayında Ahmet Hakan'ın moderatörlüğünde gerçekleşen bir televizyon programındaki açıklamaları nedeniyle Elçi'ye yönelik medyada ciddi bir linç kampanyası başlatılmış, hakkında "terör örgütü propagandası yapmak" suçlamasıyla soruşturma açılmış, Elçi hakkında yakalama kararı çıkarıldıktan sonra, yargı erkinin baskısıyla bir süre evinde saklanmak zorunda kalmıştır. Elçi, bu durumu kamuoyuna açıklayarak, "Kimseden korkum yok, bunlar mücadelemizin bir parçası" gibi ifadelerle, hedef haline geldiğini dile getirmiştir.

Elçi'nin katledilmesine giden süreç, tıpkı Hrant Dink cinayetinde olduğu gibi, önce kamuoyunda hedef gösterilme ile başlatılmıştır. Tahir Elçi de tıpkı Hrant Dink gibi açıkça tehdit edilmiş ve sonunda hedef alındığı cinayetin fail/failleri bulunamadan arkasında derin soru işaretleri bırakmıştır.

Tahir Elçi'nin öldürülmesinin hemen ardından, dönemin hükümet yetkililerinin "hunharca bir suikast" olarak nitelendirdiği cinayet, ülkedeki toplumsal huzuru tehdit eden bir gerilim yaratmıştır. Dönemin Başbakanı Ahmet Davutoğlu, olayın hemen sonrasında, "Eğer teröristlerin polislerimize yönelik saldırıları olmasaydı, muhtemelen bu acı olayların hiçbir olmayacaktı." şeklinde bir açıklama yapmıştır. Ancak, dönemin Başbakanı'nın bu ifadelerinin de dava sürecinde yeterince dikkate alınmadığı ve Davutoğlu'nun tanıklığına başvurulmadığı, dosyanın üzerinden yıllar geçtikten sonra dahi olay aydınlatılamamıştır.

Cinayetin hemen ardından, olayın yaşandığı yerde güvenlik önlemleri alınmamış ve polislerin bu konuda herhangi bir müdahalede bulunmamış olmaları dikkat çekicidir. Ayrıca, Elçi'ye isabet eden kurşunun güvenlik görevlilerinin ateşli silahlarından çıktığı kamuoyunda yaygın bir şekilde kabul edilmiştir. Ancak, olayla ilgili yapılan ilk inceleme, Elçi'nin öldürülmesinden üç buçuk ay sonra yapılabilmektedir. İddianame, cinayetten dört yıl sonra kabul edilmiş ve ilk duruşma, olaydan beş yıl sonra yapılabilmektedir.

Tahir Elçi'nin vurulma anını kaydeden güvenlik kameralarından bazılarının çalışmamış olması ya da kaydedilen görüntülerde kesintiler yaşanması, cinayetin üstünün örtülmeye çalışıldığına dair şüpheleri artırmıştır. Örneğin, 4 numaralı kamerada hiçbir kayıt bulunmazken, 5 numaralı kamerada 17 dakikalık bir kesinti yaşanmıştır. Ayrıca, suçun cezaevinde bulunan Deniz Atas'a

mal edilmesi amacıyla bir savcı tarafından baskı yapıldığına dair iddialar ortaya çıkmış, ancak bu iddialar da aydınlatılmamıştır.

Elçi cinayetine dair soruşturma süreci, etkin bir biçimde yürütülmemiştir. Cinayetin ardından yapılan araştırmalarda, Elçi'nin ölümüne yol açan merminin kaybolduğu ve olay yeri incelemesinin üzerinden beş ay geçtiği tespit edilmiştir. Ayrıca, yapılması gereken bazı incelemeler, soruşturmanın geç başlaması ve cinayetin üstünün örtülmeye çalışılması nedeniyle gerçekleşmemiştir. Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı, olaya dair raporlar aldıktan sonra ve Forensic Architecture tarafından hazırlanan raporun savcılığa sunulmasına rağmen, dosyada faillerin tespitine yönelik herhangi bir ciddi adım atılmamıştır.

2020 yılının Mart ayında, Elçi cinayetinin şüphelisi olarak üç polis memuru hakkında dava açılmıştır. Ancak, bu polislerden birinin silahından çıkan kurşunun Elçi'ye isabet etme olasılığına dair soruşturma dikkate alınmamıştır. İddianame kabul edildikten sonra, davanın Diyarbakır'da görüleceği ve kamu güvenliği açısından tehdit oluşturup oluşturmayacağına dair belirsizlikler yaşanmıştır. Mahkeme, ilk duruşma sonrası bağımsızlık ve tarafsızlık taleplerini reddetmiş ve dosyanın üst mahkemeye gönderilmesine karar vermiştir. Sonraki süreçte ise, mahkemeye sunulan bazı dijital veriler incelenmiş ancak cinayetle ilgili kayıp kamera görüntülerinin silinip silinmediği hususunda herhangi bir ilerleme kaydedilmemiştir. Nihayetinde, Haziran 2024'te görülen duruşmada, tüm polis sanıkları hakkında beraat kararı verilmiş ve dava süreci büyük bir hayal kırıklığı yaratmıştır. Tahir Elçi'nin cinayetinin üzerinden yıllar geçmesine rağmen, yargı sürecinde herhangi bir ilerleme kaydedilmemesi, sorumluların belirlenmemesi, cinayetin tüm yönlerinin derinlemesine incelenmemesi ve faili meçhul bırakılması kabul edilemez. Cinayetin öncesi ve sonrasının, neden-sonuç ilişkilerinin araştırılması ve fail/faillerinin ve tüm sorumluların tespit edilmesi için bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmalı, cinayetin karanlık noktaları aydınlatılmalıdır.